

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/902/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815200724
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3815200724.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a členov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho v právnej veci žalobcu: AB 1 B. V., so sídlom v Amsterdame, Strawinskylaan 933, Holandské kráľovstvo, zastúpeného Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom v Trenčíne, Piaristická 707/25, IČO: 47 234 679, proti žalovanému: M. M., bytom W., B. XX/XX, o zaplatenie 237,38 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 29. júna 2015, č. k. 12C/19/2015 - 54, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný má právo na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu o zaplatenie 237,38 eur s príslušenstvom. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení uviedol, že dňa 21.3.2013 uzavrela spoločnosť Home Credit Slovakia a.s. a žalovaný úverovú zmluvu, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 475,20 eur na zakúpenie spotrebného tovaru (Samsung UE40ES6710) s celkovou čiastkou splatnou spotrebiteľom 617,60 eur, s mesačnou splátkou 30,88 eur, počtom splátok 20, ročnou úrokovou sadzbou 30,29 %, RPMN 35,4 %, priemernou hodnotou RPMN 47,29 %. Dátum prvej splátky bol dohodnutý na deň 21.4.2013, splatnosť ďalších splátok bol dohodnutý do 30. dňa kalendárneho mesiaca, lehota splatnosti na deň 30.11. 2014. Súčasťou zmluvy sú aj úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. - DUO. Z výpisu čerpania, splátok a úhrad vyplýva, že žalovaný právnenému predchodcovi žalobcu zaplatil sumu 432,32 eur, z čoho na istinu bola započítaná suma 305,53 eur a na úrok suma 126,79 eur. Listom zo dňa 29.10. 2014 právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného k splateniu celého úveru - sumy 237,38 eur v lehote 15 dní od odoslania výzvy na jeho bankový účet s tým, že zosplatnil celý úver. Oznámením zo dňa 4.12. 2014 oznamovala advokátska kancelária žalobcu žalovanému postúpenie pohľadávky spoločnosti Home Credit Slovakia, vznikutej z úverovej zmluvy z 21.3.2013 na žalobcu, a to na základe zmluvy z 12.9. 2012. Ďalej bol žalovaný vyzvaný k zaplateniu dlhu 238,10 eur. Súd vyzýval žalobcu, aby k pojednávaniu dokladoval postúpenie pohľadávky z pôvodného veriteľa na žalobcu vzhľadom na nesúlad dátumu o zmluve o postúpení pohľadávky v návrhu a v oznámení, ktoré je prílohou k návrhu. Súd pritom poukázal na to, že v oznámení o postúpení pohľadávky je uvedený dátum postúpenia ešte predtým, ako bola samotná úverová zmluva uzatvorená. Na výzvu súdu žalobca reagoval písomným podaním zo dňa 10.6. 2015, v ktorom uviedol, že predloženie „Zmluvy o postúpení pohľadávok“ konajúcemu súdu nie je dôvodné, keďže zmluva ako hmotnoprávny úkon osvedčuje právne skutočnosti v právnom vzťahu medzi postupcom (Home Credit Slovakia, a.s.) a postupníkom (AB 1 B. V.) a nie medzi žalobcom (AB 1 B. V.) a žalovaným. Zároveň opravil chyby v písaní, ktoré podľa neho vznikli zavinením informačného systému, v „Oznámení o postúpení pohľadávky, Predžalobná výzva na zaplatenie dlhu a oznámenie o prevzatí právneho zastúpenia“ v časti dátumu zmluvy o postúpení pohľadávky, keď správne má byť

uvedený dátum postúpenia pohľadávky zmluvou zo dňa 29.10.2014. Vychádzajúc zo skutkových zistení v predmetnej veci a citovaného ustanovenia zákona, súd návrh žalobcu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej legitímácie bez toho, aby sa bližšie zaoberal opodstatnenosťou uplatneného nároku. Žalobca v návrhu tvrdil, že nadobudol pohľadávku voči žalovanému na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo 29.10.2014, v oznámení o postúpení pohľadávky však žalovanému oznamuje, že nadobudol pohľadávku zmluvou o postúpení pohľadávky z 12.9.2012. Súd vyzýval žalobcu na predloženie zmluvy o postúpení pohľadávky za účelom upresnenia dátumu postúpenia pohľadávky a predovšetkým zistenia, či predmetom postúpenia bola i pohľadávka z predmetnej úverovej zmluvy, pretože žalobca uvádza v oznámení o postúpení pohľadávky taký dátum postúpenia pohľadávky, ktorý časovo predchádza samotnému uzavretiu úverovej zmluvy. Uvedené bolo dôležité i z hľadiska skúmania toho, či oznámenie o postúpení je určité, zrozumiteľné a či údaje v ňom uvedené zodpovedajú skutočnosti ako v zmluve o postúpení pohľadávky. Pokiaľ žalobca v súdnom konaní preukazoval svoju aktívnu legitímáciu listinným dôkazom, a to oznámením o postúpení pohľadávky z 4.12.2014, ktoré vykonal aj ako splnomocnený zástupca pôvodného veriteľa, teda postupcu, čím je postúpenie preukázané, súd uviedol, že uvedený následok platí len vo vzťahu k dlžníkovi, teda žalovanému. V zmysle § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka platí, že ak postúpenie oznámi postupca, nie je dlžník oprávnený dožadovať sa preukázania zmluvy o postúpení. Je pravdou, že žalovaný postúpenie ako také nenamietal, pretože je v konaní pasívny. Súd však vyzval žalobcu na preukázanie postúpenia pohľadávky s ohľadom na to, že žalobca uplatňuje právo zo spotrebiteľskej zmluvy, resp. zmluvy o spotrebiteľskom úvere a súd v rámci poskytovanej súdnej ochrany spotrebiteľovi má oprávnenie skúmať i platné postúpenie pohľadávky, čo môže uskutočniť len pri predložení zmluvy ako písomného právneho úkonu. Súdu je známy rozsudok NS SR v obchodnej veci 4 Obo 210/01, ktorý však rieši primárne vzťah medzi podnikateľmi a nie je aplikovateľný aj na spotrebiteľský spor. V zmysle § 53 ods. 3 písm. b/ Občianskeho zákonníka, dodávateľ nesmie previesť práva a povinnosti zo spotrebiteľskej zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa. Podľa tohto ustanovenia tak nesmie urobiť vtedy, ak by sa týmto prevodom zhoršila vymožiteľnosť alebo zabezpečenie pohľadávky. V zmysle uvedenej právnej úpravy by súd mohol v spotrebiteľskej veci označiť zmluvu o postúpení pohľadávky za neplatnú a rozpornú s citovaným ustanovením zákona, už i s ohľadom na to, že v prípade nárokov spotrebiteľa voči dodávateľovi či už zo zmluvy, alebo i z príslušenstva pohľadávky a trov konania by sa situovaním nového veriteľa v inom štáte zhoršila vymožiteľnosť jeho práva. Predmetom skúmania postúpenia je i to, či došlo k postúpeniu celej pohľadávky a celého príslušenstva, keď žalobca uplatňuje častokrát napríklad i zmluvnú pokutu, budúce zmluvné úroky, rôzne poplatky a podobne. Okrem toho, z listinných dokladov vyplýva, že v deň uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok 29.10.2014 (ako tvrdí žalobca v návrhu, nie v písomnom oznámení, ktoré doručoval žalovanému) zároveň vyzýval pôvodný veriteľ Home Credit Slovakia a.s. žalovaného listom zo 29.10.2014 (č. l. 35 spisu) k splateniu celého dlhu na jeho účet bez toho, aby v liste poukazoval na postúpenie pohľadávky inému veriteľovi, pričom upozorňoval dlžníka i na možnosť exekučného konania. I táto skutočnosť vnáša nejasnosti ohľadom postúpenia pohľadávky a jej rozsahu, pretože týmto listom pôvodný veriteľ zároveň „zosplatňuje celý dlh“, a preto je významné posúdenie akú splatnú pohľadávku vôbec mohol pôvodný veriteľ na žalobcu postupovať, t.j., či len neuhradené splátky, alebo celý zosplatnený úver už i s poukazom na povinnosti veriteľa pri využití práva podľa § 565 OZ dodržať postup podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V konaní stále zostáva nepreukázané, či a kedy vlastne došlo k postúpeniu pohľadávky (aj keď žalobca v priebehu konania „opravil“ dátum postúpenia pohľadávky právneho predchodcu žalobcu voči žalovanému na žalobcu), či celej splatnej pohľadávky, alebo pohľadávky splatnej i v budúcnosti, a či bolo žalovanému oznámené postúpenie pohľadávky správne. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu, pretože žalobca nepreukázal svoju aktívnu legitímáciu v spore ako nositeľa hmotnoprávneho vzťahu z úverového vzťahu, ktorý je predmetom konania. Samotným nárokom žalobcu sa preto súd bližšie nezaoberal. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. V konaní si náhradu trov uplatnil len žalobca, ktorý však bol v konaní v celom rozsahu neúspešný a preto mu súd náhradu trov konania nepriznal.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, resp. rozsudok okresného súdu zmeniť a návrhu vyhovieť. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že závery súdu prvého stupňa pokladá za neuralgické body odvolacieho konania a absolútne sa s nimi nestotožňuje. Konajúci súd v podstate podporil argumentáciu žalovaného o možnosti založiť aktívnu vecnú legitímáciu postupníka v spore aj hmotnoprávnym úkonom "Oznámením o postúpení pohľadávky, ktorú adresuje postupca dlžníkovi", konajúci súd nemal za preukázané, že tento hmotnoprávny úkon sa dostal do dispozičnej sféry

žalovaného, keďže z dokazovania vyplynulo, že žalovaný sa k návrhu nevyjadril, na pojednávanie sa nedostavil. Citoval z uznesenia ústavného súdu Slovenskej republiky z 22.11.2011, č.k. III. ÚS 517/2011-9 - Vecnou legitimitáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník občianskeho súdneho konania (žalobca) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaný) a účastník na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný). V uznesení NS SR 6Cdo 214/2011 sa uvádza - Vecná legitimitácia sa na začiatku konania tvrdí. Ak sa v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku vecnej legitimitácie žalovaného/žalobcu, t. j. vecná legitimitácia má hmotnoprávny základ a je vylúčená z manudukčnej povinnosti súdu v zmysle § 5 O.s.p., ako aj z postupu konajúceho súdu uvedeného v § 103 a § 104 O.s.p., a teda nie je podmienkou konania. V tomto prípade žalobca uniesol bremeno tvrdenia ohľadne svojej aktívnej vecnej legitimitácie, keď v žalobnom návrhu tvrdil, že došlo k hmotnoprávnemu úkonu "Oznámeniu o postúpení pohľadávky postupcom v zmysle § 526 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb." a bremeno dôkazu uniesol priložením listinného dôkazu - "Poštový podací hárok", ktorý osvedčuje právnu skutočnosť, že "Oznámenie o postúpení pohľadávky" bolo zaslané na adresu žalovaného, ktorú uviedol ako obsahovú náležitosť úverovej zmluvy č. 4303095287 zo dňa 21.03.2013. Počas trvania zmluvných vzťahov môže dôjsť k zmene "miesta zdržiavania dlžníka", a preto predvídavo k žalobe pripojil ako prílohu Oznámenie o postúpení pohľadávky, a teda okrem toho, že predmetné "oznámenie" je listinný dôkaz z pohľadu teórie práva, je to aj hmotnoprávny úkon. Konajúci súd nemôže urobiť sporným to, že návrh spolu s prílohami doručil do vlastných rúk žalovaného, a teda nesporne najneskôr, týmto okamihom je voči žalovanému účinný aj hmotnoprávny úkon Oznámenie o postúpení pohľadávky, ktorý je prílohou návrhu, a teda pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, t. j. stav, kedy dlžníkovi nad mieru všetkých pochybností bolo oznámené postúpenie pohľadávky postupcom. Odvolanie proti rozsudku v tejto časti odôvodňuje tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, eventuálne súd prvej inštancie nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. V neposlednom rade pokladá za nesprávny aj skutkový záver súdu prvej inštancie, keďže žalobca právne relevantným spôsobom nepreukázal aj doručenie tohto oznámenia postupcu dlžníkovi s ohľadom na nižšie uvedené. Oznámenie o postúpení pohľadávky je podľa jeho právneho názoru potrebné posudzovať v zmysle § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa ustálenej súdnej praxe účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávnych úkonov v režime Občianskeho zákonníka predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi tak, že sa dostane do sféry jeho dispozície. Je tým treba rozumieť konkrétnu možnosť adresáta zoznámiť sa s jemu adresovaným právnym úkonom. Právna teória a súdna prax takou možnosťou chápe nie iba samotné prevzatie písomného hmotnoprávneho úkonu adresátom, ale aj tie prípady, keď doručenie listu obsahujúceho prejav vôle do bytu adresáta členovi jeho domácnosti či do jeho poštovej schránky, nadobudol adresát úkonu objektívnu možnosť zoznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne zoznámil s obsahom úkonu, postačuje, že mal objektívnu príležitosť tak urobiť (Nález ústavného súdu SR IV. ÚS 403/2010-42). Záver súdu prvej inštancie o tom, že relevantným spôsobom nepreukázal aj doručenie tohto oznámenia postupcu dlžníkovi, nemá oporu v ustanovení zákonov SR. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje právny pomer účastníkov konania. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. V tomto prípade uniesol bremeno tvrdenia, keď v návrhu tvrdil, že došlo k oznámeniu nového veriteľa postupcom dlžníkovi a bremeno dôkazu uniesol priložením poštového podacieho hárku, lebo pri bežnom priebehu vecí je na mieste logický záver, ktorý vyplýva z kauzálnej reťaze dôkazov, že jednostranný hmotnoprávny úkon - Oznámenie o postúpení pohľadávky sa dostane do dispozičnej sféry žalovaného dlžníka.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

5. Krajský súd ako odvolací súd preskúmal vec v zmysle ust. § 380 ods. 1 CSP v spojení s § 470 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

6. Súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené

spôsobom vyplývajúcim z § 132 až § 135 O.s.p.. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 O.s.p. a k odvolacím námietkam žalobcu dodáva nasledovné:

7. Súd prvej inštancie založil svoje zamietavé rozhodnutie na závere o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, ktorý nepreukázal, že mu pohľadávka veriteľa Home Credit Slovakia, a.s. proti žalovanému uplatňovaná v tomto konaní bola postúpená. Žalobca takýto záver vo svojom odvolaní namieta s tým, že predložil oznámenie pôvodného veriteľa o postúpení pohľadávky ako aj podací hárok, podľa ktorého toto oznámenie bolo žalovanému cestou pošty odoslané. Podľa neho v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka ak dlžníkovi postúpenie oznámil postupca, dlžník nemá právo požadovať od neho preukázanie postúpenia zmluvou o postúpení pohľadávky, a preto sa nemôže ani účinne dovolávať neplatnosti či neexistencie takejto zmluvy v súdnom konaní.

8. Aktívnu legitímáciu sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu žalobcovi ním uplatnené právo resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej existenciou tvrdeného práva na strane žalobcu alebo pasívnej existenciou tvrdenej povinnosti na strane žalovaného je imanentnou súčasťou súdneho konania / vid. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/205/2009/. Odvolací súd nerozporuje, že podľa § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení. V tomto prípade sa však preukázania zmluvy o postúpení pohľadávky nedožadoval dlžník - žalovaný ale konajúci súd za účelom overenia žalobcom tvrdenej aktívnej vecnej legitímácie. Táto jeho žiadosť bola navyše odôvodnená skutočnosťami zistenými z vykonaného dokazovania, ktoré mohli u konajúceho súdu prvej inštancie dôvodne vyvolať pochybnosti o postúpení pohľadávky. Konkrétne, žalobca v návrhu na začatie konania uvádza dátum uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky /29.10.2014/ v rozpore s dátumom uvedenom v oznámení o postúpení pohľadávky zo dňa 04.12.2014 /12.9.2012/. Okrem toho dátum uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky uvedený v oznámení predchádza dátumu uzatvorenia samotnej zmluvy o úvere, ktorá je právnym titulom uplatnenej pohľadávky /21.03.2013/. Za tohto stavu bolo úplne namieste, že konajúci súd prvej inštancie požadoval od žalobcu preukázanie jeho aktívnej vecnej legitímácie predložením zmluvy o postúpení pohľadávky.

9. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

10. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému odvolací súd priznal na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100%.

11. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).